VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Koulutus- ja osaamistason nostaminen

OLLI KÄRKKÄINEN, STRATEGIA- JA TUTKIMUSJOHTAJA
TARKASTUSVALIOKUNTA
10.2.2026

Tausta:
Väestön koulutustaso

Pelkän perusasteen varassa olevat

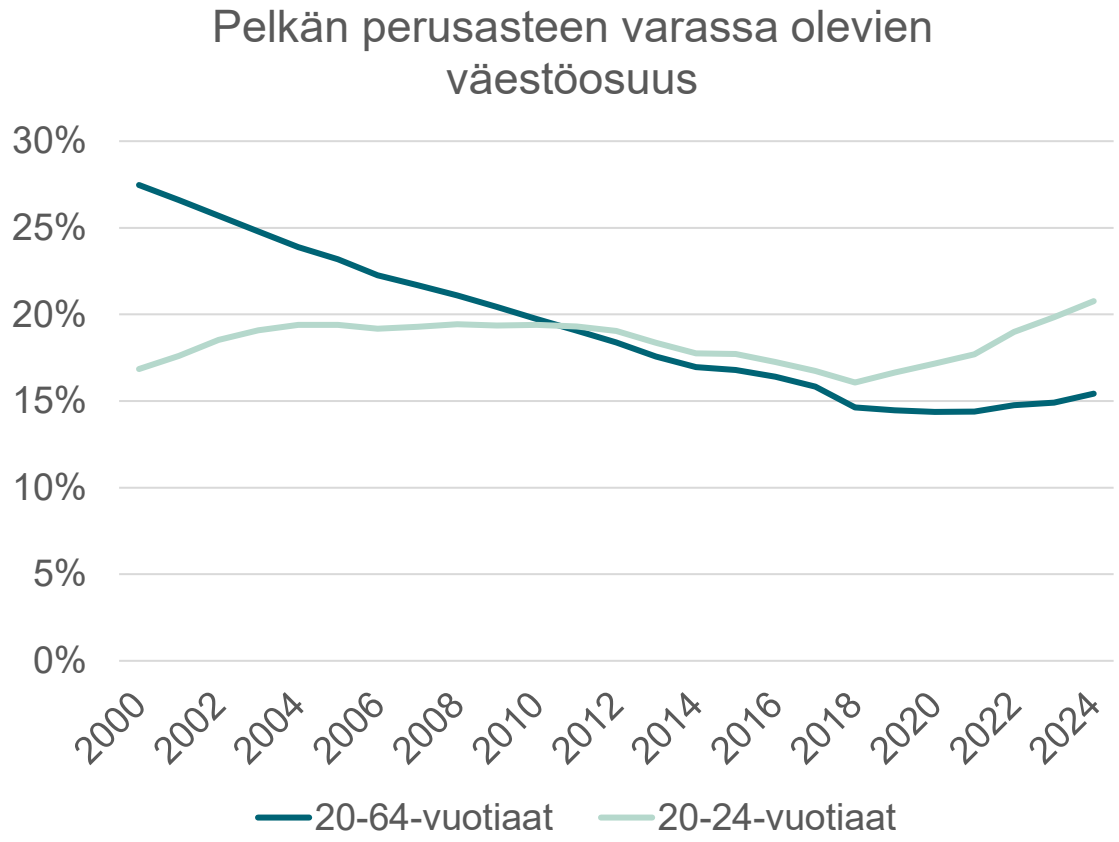

- Työikäisen väestön keskuudessa pelkän perusasteen varassa olevien osuus laski 2020-luvun alkuun saakka, minkä jälkeen se on hieman noussut
- Havaittua kehityskulkua selittää tilastollisesti jonkin verran maahanmuuton aiheuttama väestörakenteen muutos
- Lähes kaikki keväällä perusopetuksen päättävät sijoittuvat samana vuonna alkaviin jatko-opintoihin
- Keskeyttäminen toisella asteella on yleistä erityisesti ammatillisessa koulutuksessa, jossa koulutuksen keskeytti noin 10 % opiskelijoista lukuvuonna 2022/23

Korkeakoulun aloittaneet ja korkea-asteen tutkinnon suorittaneet

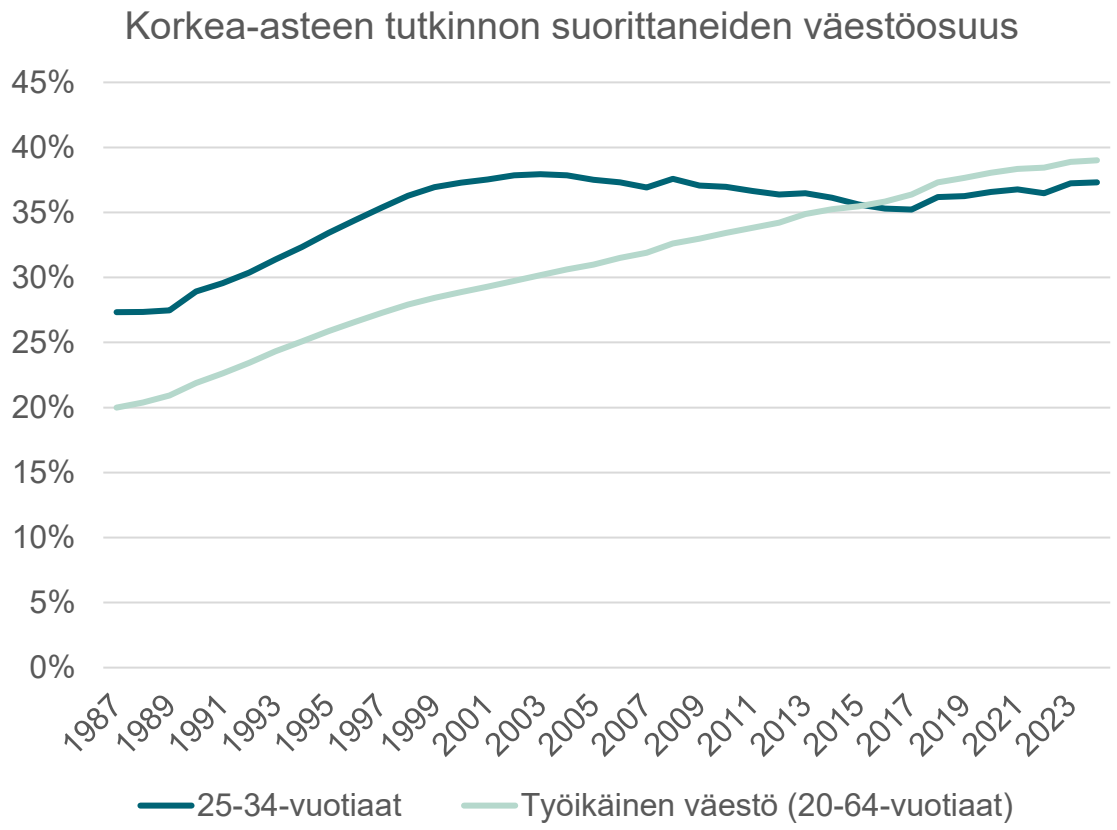

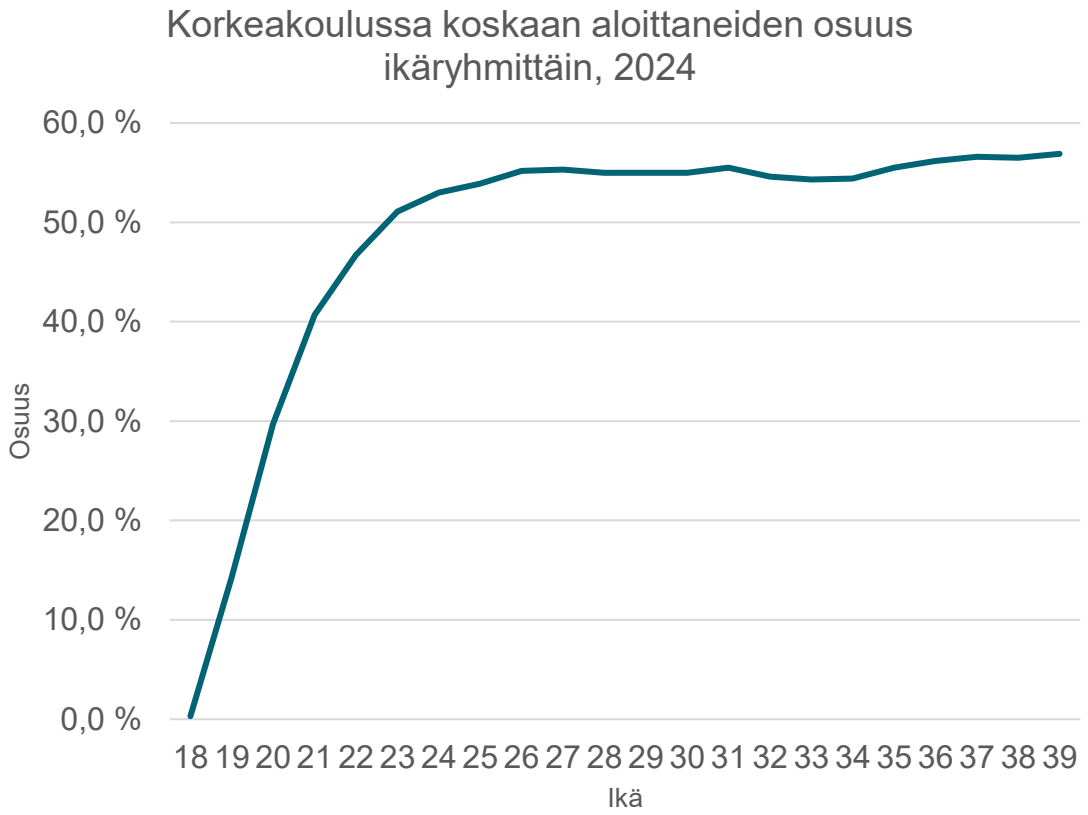

Keinoja koulutus- ja osaamistason nostamiseksi

Julkisen talouden tilanteen vaikutus koulutus- ja osaamistason nostamiseen

- Julkisen talouden tilanne on hyvin tiukka, joten koulutus- ja osaamistason nostoon ei ole mahdollista suunnata merkittävästi julkista lisärahoitusta
- Julkisen talouden tilanteen takia julkisen rahoituksen kustannusvaikuttavuuteen tulee kiinnittää erityistä huomiota
- Keskeisin toimi koulutustason nostamiseksi olisi koulutukseen suunnatun julkisen rahoituksen kohdentumisen tehostaminen

Kustannustehokkaita keinoja koulutus- ja osaamistason nostamiseksi

- Nykyisin julkinen rahoitus kohdentuu merkittävästi toisen tai useamman saman tasoisen tutkinnon suorittamiseen
- Julkisen rahoituksen ja erilaisten rahoitusmallien tulisi painottaa nykyistä enemmän yksilön koulutustasoa nostavaa koulutusta.
- Aikuisten lisäkoulutuksessa voitaisiin painottaa lyhyempiä koulutuskokonaisuuksia toisen tutkinnon suorittamisen sijaan

Kustannustehokkaita keinoja koulutus- ja osaamistason nostamiseksi

- Oppivelvollisten ammatillisen koulutuksen tulee antaa riittävä osaaminen ja taidot, jotta ensimmäisen ammatillisen perustutkinnon suorittaminen johtaisi työllistymiseen tai korkeakouluopintoihin. Oppivelvollisille tulee tarjota riittävästi läsnäopetusta ja tukea tutkinnon suorittamiseen
- Kansallinen koulutusasteen nostamisen tavoite tarkoittaa, että mahdollisimman monelle olisi mahdollista suorittaa yksi saman tason korkeakoulututkinto. Nykyisin jo yli puolet nuorista aloittaa korkeakouluopinnot, kaikki eivät kuitenkaan suorita opintoja loppuun.
- Korkeakoulutuksessa voitaisiin myös lisätä yksityisen rahoituksen roolia, jotta erilaisiin koulutustarpeisiin voitaisiin vastata joustavasti

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Kiitos

OLLI KÄRKKÄINEN, STRATEGIA- JA TUTKIMUSJOHTAJA
OLLI.KARKKAINEN@GOV.FI
VM.FI | @VMUUTISET